

אכול תשפ"ג

נְצִיבִים

על פי פנימיות התורה מפני ר' יעקב יוסף כהן

**"יש בך" עד יהוה אלהיך ושמעת בקולו ככל אשר-אנכי מצוך היום אתה ובניך
בכל-לבבך ובכל-נפשך"**¹

אומר הבעש"ט הק' זיע"א, ב'דגל מחנה אפרים' לפרשת 'ניצבים' – כאשר אדם מדליק נר ומביא אותו למקום חשיכה, ברגע שהנר נכנס, החושך מסתלק ואינו ניכר. באותו אופן, אדם שחוזר בתשובה – שבתחילה היה במקום חשוך, אך מיד כשמאיר אור התורה, מסתלק החושך לגמרי. ואין כאן עניין של כמה אני לומד, וכמה הספקתי והאם שבתי מחטאים ועוונות, אלא יש כאן עניין של הדלקת הנר. ואת זה אומר 'אור שבעת הימים', ויש לנו על מי שנסמך.

**"אתם נציבים היום כלכם לפני יהוה אלהיכם ראשיכם שבטיכם וקציכם
ושטריתכם כל איש ישראל; טפכם ושיכם וגרף אשר בקרב מוזגיה מוזגב עליה
עד שיאב מימיה"**²

פרשות אלו אומר משה רבנו ע"ה ביום פטירתו ממש, שכותב רש"י – "אתם נציבים- מלמד שכינסם משה לפני הקב"ה ביום מותו להכניסם בברית".

"אתם נציבים היום" – אומרים חכמים בגמרא שכאשר כתוב "היום", הכוונה היא ליום ראש השנה.

דהיינו, ביום פטירתו מן העולם, מדבר משה רבנו עם בני ישראל על יום הדין, כשהוא מכניס אותם בברית עם הקב"ה. ברית שמשמעה התחייבות לקיום מצוות הבורא, דיין האמת, מלך המשפט. ובפרשת 'ניצבים', שהיא כולה עניין הברית, משה דואג להוכיח לבני ישראל, שיש דין ויש דיין. שהרי עוד לפני הסתלקותו מהעוה"ז, אמר להם –

¹ דברים, ל, ב

² דברים, ט, ט

**"כִּי אֲנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־מִרְיָךְ וְאֶת־עֲרֹפְךָ הִקְשֵׁה הֵן בְּעוֹדִי וְיָי עִמָּכֶם הַיּוֹם מִמָּרִים
הַיְתָתְם לַעֲמִידָה וְאַף כִּי־אֲחִירִי מוֹתִי"**³

ומקל וחומר יהיה מצבם קשה יותר לאחר הסתלקותו. ולכן, משה מצייד את העם בכל העזרה שיצטרכו להמשך הדרך. ובוחר משה כשהוא פונה אל העם במילה "נִצָּבִים" דייקא. שיכול היה לומר "עומדים", או "נמצאים", אך אמר "נִצָּבִים". וכל מילה בתורה חק' שקולה ומדויקת.

מה ההבדל בין "עומד" לבין "ניצב"?

עומד – מי שנמצא במקום אחד בלי תנועה. לא זו ממקומו. כמו שכתוב ביהושע – י, יג – **"וַיֵּלֶם הָעָם מִשֵּׁי וַיִּרְחוּ עֹמֵד עַד־יָקָם גְּוִי אִי־בָיו הִלְא־הָיָא כְּתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיִּשְׂרָאֵל וַיֵּלָמֵד הָעָם מִשֵּׁי בְּיָדָיו הָעֲלָמִים וְלֹא־אֵין לָבֹא כְּיוֹם תָּמִים"**⁴

ובספר 'שמות' במעמד הסנה –

"וַיֹּאמֶר אֶל־תִּקְרָב הָעָם שֶׁל־נִעְלִיף מֵעַל רִגְלֵיךָ כִּי הִמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָה עֹמֵד עָלָיו אֶדְמֶת־קָדְשׁ הוּא"⁵

וניתן לעמוד בכל מיני צורות, זקוף, שפוף, פתוח, מכווץ.

ניצב – זו צורת העמידה.

"וַיִּזְכְּרֵם וַתֵּלֶם סִלָּם מִנֶּצֶב אֲרָצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיל הַשְּׁמִימָה וַהֲיָה מִלֵּאקִי אֱלֹהִים עֲלֵיהֶם וַיִּרְדֵּים בָּו"⁶

סולם 'מִנֶּצֶב', דהיינו – מצב פביל. מיישחו הכנים אותו למצב הזה. ולכן תזכור שבכל מצב שבו אתה נמצא, למרות מה שנדמה לך, לא אתה הכנסת את עצמך למצב הזה, הבורא נִצָּב עליך!

"וַהֲיָה יְהוָה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֲבִיךָ וְאֶלְהִי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לָךְ אֶתְנָנָה וְלִירְעָה"⁷

הקב"ה נִצָּב על יעקב – לשון פעיל.

³ דברים לא, כז

⁴ יהושע, י, יג

⁵ שמות, ג, ה

⁶ בראשית כח, יב

⁷ בראשית, כח, יג

בכל הזמן הזה יעקב במצב של שינה-

"וַיִּפְּזֵל בַּמָּקוֹם וַיִּלָּן שָׁם כִּי-בָא הַשָּׁמַיִם וַיִּקְחוּ מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשְׁלַח מִרְא'שֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא"⁸

יעקב במצב מאוזן, דהיינו בביטול. קיים-לא קיים, נוכח-נפקד. והקב"ה "נָצַב עָלָיו", שהוא אינו בביטול.

מכאן מובן ש'נָצַב' הוא מצב פעיל, ו- 'עומד'- סביל. כאשר אדם 'נָצַב' הוא עומד בכוח, בתקיפות, בכוונת מכוון.

אברהם אבינו ע"ה, בפרשת 'וירא'-

"וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לְקִרְאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ אֲרָצָה"⁹

גם כאן מדובר במלאכים, שליחי ה', והם בתפקיד פעיל¹⁰

אברהם לעומתם, נמצא ביום השלישי למילה, כאשר הכאבים בשיאם, הוא יושב מדמם "כחום היום", שאותו יום הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה, והוא במצב "סביל". מבוטל.

כך גם משה ואהרן, כאשר הם יוצאים המומים מפרעה שמקשה את ליבו ואת עבודת בני ישראל. בצאתם, ניצבים לקראתם השוטרים, ומשה ואהרן במקום הזה מבוטלים (אחרי המקרה הזה, מהזעזוע, משה רבנו ע"ה בורח ונעלם לשלושה חודשים)-

"אֶת-מִשְׁנֵה וְאֶת-אֶהֱרֹן נֹצְבִים לְקִרְאתָם בְּצֵאתָם מֵאֵת פְּרַעֲה"¹¹

גם כאן יש מי שהוא פעיל (זה שנָצַב) ומי שהוא סביל ומבוטל (זה שניצבים עליו).

כך גם בפרשת קרח-

⁸ בראשית, כח, יא

⁹ בראשית, יח, ב

¹⁰ רש"י- "והנה שלשה אנשים - אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם שאין מלאך אחד עושה שתי שליחות (ב"ר) תדע לך שכן כל הפרשה הוא מזכירן בלשון רבים ויאכלו ויאמרו אליו ובבשורה נאמר ויאמר שוב אשוב אליך ובהפיכת סדום הוא אומר כי לא אוכל לעשות דבר לבלתי הפכי (ב"ר) ורפאל שרפא את אברהם הלך משם להציל את לוט הוא שנאמר ויהי כהוציאם אותם החוצה ויאמר המלט על נפשך למדת שהאחד היה מציל. נצבים עליו - "לפניו כמו (במדבר ב) ועליו מטה מנשה אבל לשון נקיה הוא כלפי המלאכים"

¹¹ שמות, ה, כ

**"וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן-קָדְשׁ דִּתָּן וְאַבְיָהָם מִסְכֵּיל וְדִתָּן וְאַבְיָהָם יִצְחָק וְנָצְבִים פָּתְחוּ
אֶת־לִיָּהֶם וְנָשִׂיָּהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם"¹²**

הם 'נצבים' מול משה רבנו ע"ה, שבמקום הזה מקבל 'סטירות לחי' נוראיות.

מכל הנ"ל מתבאר כי עניין הניצבות הוא עניין של מי שעומד בתוקף על מקומו. מי ש'נצב', לא ניצב במקרה במקום הזה, אלא בכוונת מכוון.

ואם כך, הרי שיש אי התאמה בין איך שהיינו חושבים שעלינו לעמוד ביום הדין (שפופים, דלים, מתחננים), לבין דברי משה רבנו ע"ה, שאומר שביום ראש השנה אנחנו עומדים "נצבים". כי מה עניין עמידה בתוקף מול הקב"ה ביום זה?

והתהייה מתחזקת בקריאת הזה"ק, פרשת 'נח', שם כתוב שבשעה ששורה הדין בעולם, אדם לא צריך שיזכירו את שמו. שכן כשיוזכר שמו, יפשפשו במעשיו ויזכירו חובותיו. ולכן אומר הזה"ק, שכאשר הקב"ה בדין עם העולם, 'תיעלם'. תהיה קטן. 'לֵךְ הַצִּדָּה'. שלא תבוא עליך 'אש'. ואת זה אנחנו לומדים ממעשה אלישע והאשה השונמית, שאומר אלישע –

**"וַיֹּאמֶר לוֹ¹³ אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי הַיָּהּ וְזָרְדָּה אֶלְיָנוּ אֵת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת כְּמֵה לַעֲשׂוֹת
לָךְ הַיֵּשׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שַׁר הַמַּלְכָּא וְהַנֶּאֱמָר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנָכִי יִשְׁלַח"¹⁴**

כשאומר הנביא אלישע "המלך" כוונתו ל"מלך המשפט" – הקב"ה. שכן היה זה יום ראש השנה (שכתוב פעמיים "היום"¹⁵). ותשובת האשה השונמית, היא על דרך ההסתרה המומלצת במצב של דין – "בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנָכִי יִשְׁלַח"¹⁶. דהיינו, היא לא רוצה שיזכירו אותה במיוחד, שישומו עליה זרקור, שיבליטו אותה בקהל. על דרך דברי הזה"ק, היא מעדיפה, במצב הזה של הדין, להיות אחת מבין כולם. להטמע בתוך עמה, להיכרך עם הציבור.

ואם כך, התהייה מתחזקת, מדוע נוקט משה רבנו בזמן הדין, זמן שבו עדיף שלא להיות מוזכר בשם, בלשון "נצבים"? הרי זה היפך 'הוראות הקרב', שנותן לנו הזה"ק ליום הדין. ולא רק זאת, אלא אף שמדגיש משה רבנו ע"ה את ההתמקדות על האדם, בכך שהוא 'שם זרקור' על קבוצות שונות –

¹² במדבר טז, כז

¹³ אלישע אומר גִּיחִי נערו

¹⁴ מלכים ב, ד, יג

¹⁵ "וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישֶׁע אֶל-שׁוֹנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֹקֵהוּ לְאַכְל־לֶחֶם וַיְהִי מִדֵּי עֲבָרוֹ יִסֵּר שְׁמָהּ לְאַכְל־לֶחֶם" (מלכים ב, ד, ח). וכן- "וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֵא שְׁמָהּ וַיִּסֵּר אֶל-הָעֵלְיָה וַיִּשְׁכַּב שְׁמָהּ" (שם, יא).

¹⁶ מלכים ב, ד, יג

**"אתם זעבים היום כלכם לפני יהוה אלהיכם ראשיכם שבטיכם וקנייכם
ושעריכם כל איש ישראל; טפכם זשיכם וגרף אשר בקרב מוזגף מוזגב עלף
על שאב מיימף: 17**

סך הכל 10 הגדרות. 10 קבוצות. קומה שלמה. וקומה שלמה קשורה תמיד ל-"שיעור
קומה". למדנו בפרשת 'כי תבוא', בשבוע שעבר, על 'עומקא עילאה', שמסביר הקומרנא
הק' זיע"א, שזהו מקור האור העצום¹⁸ של-

ד' שמות הויה- **ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן 19=232=יהי אור+ ארבע אותיות יהו-ה=236=רל"ו.**

וזה נקרא "שיעור קומה". כל הברכות שבאות ממושג "כתר אחד" באות ממקור של
"שיעור קומה"=רל"ו.

ולמדנו את שכתוב בספר 'מגלה עמוקות', פרשת 'ואתחנן', אופן קס"ט "מהידוע כי
שיעור קומה הוא רל"ו אלפים פרסאות כדאיתא באותיות דר' עקיבא באות ח' דף י"ו
וזהו שכתוב "ואתחנן אל יהו-ה". כי שם הויה הוא רל"ו.

ומסביר ספר 'שערי הלשם' חלק ב', לר' שלמה אלישיב²⁰ איך שם הויה הוא רל"ו?

וכותב שרצו לבנות במגדל בכל מגדל שגובהו "רל"ו אלפים פרסאות". הם רצו להגיע
למקור הברכות. לשיעור קומה. לע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן עם ארבע אותיותיו.

"והיתה מחשבתם בזה לכלול את כל ההנהגה והשפע העליונה כולה הרמוז בפסוק
בתהלים- **גדול אדונינו ורב כח לתבונתו אין מספר**"²¹

ורב כח=236=רל"ו= ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן+ארבע אותיותיו

ולמדנו בפרקי דהיכלות דר' ישמעאל כהן גדול, ששיעור זה, "שיעור קומה", הוא נקרא
"שיעורו של יוצר בראשית".

"ולכן היו רוצים לבנות את המגדל במניין רל"ו משום שהיה מכוון לכל מספר האות
הכלולים במלכות, וכדי שיהיה לה על ידי זה מקום ומעון לשכון בתוכם והיה להם כוונה
לנתק אותה מז"א בעלה שהוא כלל האצילות, ולהמשיכה אצלם אותה לבדה בלתי אור
התורה".

¹⁷ דברים, בט, ט-י

¹⁸ "שמהארה זו נשפעים כל הברכות מהאי עומקא עילאה"

¹⁹ **ע"ב-יוד הי ויו הי+ ס"ג-יוד הי ואו הי+ מ"ה-יוד הא ואו הא+ ב"ן-יוד הה וו הה=232= "יהי אור"**

²⁰ ר' שלמה אלישיב זיע"א, היה מחשובי המקובלים בסוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20. בעל ספר
ה"לשם שבו ואחלמה", על שמם הוא מכונה גם "בעל הלשם". סבו של הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל.

²¹ תהלים, קמז, ה

מה הקשר בין בוני מגדל בבל ל'נצב'?

שהייתה להם **כוונת מכוון** לבנות מגדל עומד. ומה שעומד בתוקף ובכוונה נקרא **נצב**.

אם כך שוב עולה השאלה, איך ייתכן שביום הדין נעמוד 'נצבים' בפני הקב"ה, כמו בוני מגדל בבל? האם אנחנו באים בתוקף? האם אנחנו באים ביום הזה לעשות לנו 'שם'? מה קורה פה?

כאשר משה אומר "אתם נצבים", האם הוא אומר זאת בביקורת? אולי זו לא הנחיה לעם, אלא שיקוף של מצבו הירוד?

נענה בהמשך..

מתוך שאלות אלו, עולה השאלה – האם זה רע שאדם ירצה לעשות לו שם?

מצד אחד אפשר להבין את הרצון להנציה משהו טוב שעשית, מצד שני, מה הסיבה האמיתית לרצון הזה, ומה המחיר?

אדם צריך להסתכל במבט האמת אל עצמו, ולבדוק מה קורה אצלו במקומות שבהם הוא מתבלט ו'עושה לו שם'. גם כאשר המקומות האלו הם מקומות של קדושה. למשל, עניין קניית העליות ושאר הקניות דקדושה בבית הכנסת.

כשאתה קונה עליה כלשהי, מעבר למצוה והעזרה לבית הכנסת, אתה שם לב שאתה מתחרה ביהודי אחר? אתה שם לב שיש מישהו ש'מפסיד'? ששמת את השם שלך, במקום שבו מישהו אחר רצה לשים את שמו? שמת לב שנגרם לו צער?

וכאשר אתה עושה ממש טוב, וקונה עבור מישהו אחר ומזכה אותו במצוה, שמת לב שזה נעשה מול כולם בבית הכנסת? ואיפה השם שלו ואיפה השם שלך במקום הזה?

חשבת, מה עם אותו אחד, שהחלום שלו להחזיק פעם אחת בחיים את ספר התורה ב'כל נדרי', ואין לו שום סיכוי שזה יקרה כי הוא אברך שבקושי גומר את החודש? איך הוא מרגיש במקום הזה?

חשבת על זה, שמי שקונה את "פתיחת הפרנסה", הוא תמיד זה שיש לו כסף (שאחרת איך היה קונה?); וזה שלא יכול לקנות את "פתיחת הפרנסה" – חשבת על זה שבעצם הוא זקוק לזה הרבה יותר, אבל בגלל כללי המשחק, אין לו סיכוי (!) חשבת איך הוא מרגיש במקום הזה?

כל העניין הזה יכול להפוך ברגע אחד למלחמת מעמדות. ויהודי צריך להיות מתבונן ורגיש לחברו במקום הזה. להתנהל במחשבה, בעדינות מירבית ומתוך מודעות, שאחרת, 'אוי לי מיצרי אוי לי מיוצרי'.

וכל היצרים וההתמודדויות ועשיית ה'שם', הכל קיים גם במגרש של הקדושה, וצריך לעמוד על המשמר.

במגדל בבל, כשרצו חבונים לעשות להם שם, הם רצו להשתמש בשמות הקודש, אבל לא כדי להטיב לבריאה, אלא כדי לשלוט.

כמה אתה רוצה לשלוט במציאות שסביבך? באנשים שסביבך? ואיפה אתה משתמש ב'שמות הקודש', כדי לעשות את זה?

עניין "עשיית השם" הוא בשיא תוקפו בדור הזה, שבו נראה שכולם מחפשים לברוח מאנונימיות. ומשפטים כמו "אין פרסום שלילי" "העיקר שיאינו את השם שלך נכון" וכיוצ"ב, קנו להם נחלה בתודעה האנושית. ניתן לראות איך רחובות ישראל הולכים ומתמלאים במגדלים 'נושאי שם'. פעם היו פשוט בונים בניינים, היום, בונים מגדלים עליהם מתנוסס בגדול שם בעל ההון שבנה אותם.

על בוני מגדל בבל נכתב בתורה הק'–

"וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְּלִלְיָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם"²²

"ויהי" כידוע לשון צער.

למה לשון צער?

אומר הקומרנא הק' זיע"א ב'היכל הברכה', **"וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם"**, שנסעו מקדמונו של עולם.

כדי להבין מהיכן הם נסעו ומה היה במקום הזה "קדמונו של עולם", נלך לפסוק לפני–

"וַיְהִי כִּלְהֲאָרֶץ שְׁפֹה אֲזֹת וְדְבָרִים אֲזֹדִים"²³

הם היו במקום של אחדות. מקום שהוא טוב. שהכל בו מחובר, כמו המקום שהיה בו יעקב אבינו– **"וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרִנָּה שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִי בְּעֵינָיו כִּימֵי אֲזֹדִים בְּאֶחָבְתוֹ אֹתָהּ"²⁴**

ובכל זאת, הם החליטו שהם אינם רוצים להיות במקום הזה. ואומר הצדיק–

²² בראשית, יא, ב

²³ בראשית, יא, א

²⁴ בראשית, כט, כ

"ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כמים אחדים באהבתו אתה" ²⁵ = 2476.

=

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד = 1118

פרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד = 1358

2476 =

יעקב ורחל באהבה שלהם, באחדות שלהם, הגיעו ליחוד 'שמע ישראל'. יחוד עליון ותחתון. הכל יחד – ממשלת השמים וממשלת הארץ. "דברים אחדים".

ומהמקום הנפלא הזה, מ"דברים אחדים", הם מתבדרים. מתפזרים. עד התוצאה – **"וּפָּן יִהְיֶה אִתְּם מִשֵּׁם עַל־פָּנָי כַּל־הָאָרֶץ וַיִּזְדָּלּוּ לִבְנֵת הָעִיר"** ²⁶, שזה בדיוק "אשר יגורתי בא לי", שהם רצו לעשות להם שם, על מנת למנוע הפצתם על פני כל הארץ – **"וַנַּעֲשֶׂה־לָּנוּ שֵׁם פָּן־לְפָנָי עַל־פָּנָי כַּל־הָאָרֶץ"**, אבל המחלך שלהם, שמהותו הייתה 'אנא אמלוד' ולא אחדות (שהרי נסעו ממקום "דברים אחדים") גרם לתוצאה ההפוכה.

הם נוסעים ממקום האחדות ומגיעים ל – **"בִּקְעָה בְּאֶרֶץ שֹׁנַעַר"**. והירידה הפיזית – גיאוגרפית היא ירידה שמבטאת ירידה רוחנית, ממקום האחדות למקום מאוד נמוך – 'בקעת שונער', שלשם ניער הקב"ה את מתי המבול (מדרש רבה).

למה הם עושים את זה?

שנער = 620 = כתר

בקעה = 177 = גן עדן

ניסיון לקבל את אור הכתר, את מצב 'גן העדן', בלי כלי. לקבל את השפע, מתוך 'אנא אמלוד', על ידי שימוש בשמות הקודש. לעשות 'קיצור דרך', שהוא אינו אפשרי, שכן מהות אור הכתר היא היחוד.

²⁵ בראשית, כט, ב

²⁶ בראשית, יא, ח

וכל עוד אדם במצב של פירוד בין ה'אני' ל'עצמי', במצב של 'אנא אמלוך', הוא תמיד יחפש את האור במקום אחר מזה שהוא נמצא בו. הוא לא יצליח לקלוט שיש לו את כל האור במקום שבו הוא נמצא בדיוק. והוא יסע מפה לשם, כי 'כאן' תמיד לא טוב. וזו ראיית בוני מגדל בבל. ראייה הפוכה.

למה זה קורה?

כי "יצר לב האדם רע מנעוריו". תמיד יש חוסר. תמיד משהו לא מספיק. האדם, בין אם הוא מודע לכך ובין אם לא, תמיד ירגיש את הפער העצום בינו לבין האינסוף. בין המוגבלות שלו להיעדר הגבול. בין החיסרון שבו לשלמות הבורא. הנשמה, שהיא חלק אלוך ממעל, שואפת תמיד לטוב המוחלט, לייחוד עם הבורא. ובעוה"ז, עולם השקר והפירוד, כשהנשמה נכנסת למציאויות שהן היפך הנשמה, היא זועקת. וזעקת הנשמה, התדר שלה הוא לא התדר של האוון, אלא זה של הלב, זעקה שנשמעת ב"קול דממה דקה".

ואם אדם מתבלבל הוא יחפש את השקמת זעקת הנשמה, את המילוי לפער בתוכו הוא מתקיים – בחומר. במקום העפר. ובמקום הזה הוא יתחיל לחפש "לעשות לו שם", לבנות לעצמו "עיר ומגדל".

אלא שהמסלול הזה מוביל להתחפרות עמוקה יותר בעפר. מקום חיות הנחש. אבל, אפשר לבנות "עיר ומגדל" דקדושה. אומר האר"י הק' זיע"א, ש–

עיר = כנגד ירושלים

מגדל = כנגד ציון

וכמו שלמדנו, "ירושלים" היא הכלי, המלכות. ו– **"ציון" = 156 = יוסף** (שיוסף הוא מרכבה לספירת היסוד).

דהיינו, "ירושלים" היא מלכות שבמלכות, ואילו "ציון" היא יסוד שבמלכות.

"ארץ ציון ירושלים" = כל השפע של היסוד-ציון, שנכנס לתוך הכלי, לתוך המלכות-ירושלים.

אבל, בוני 'מגדל בבל', שרצו לעשות שם לעצמם, בנו 'עיר ומגדל' דטומאה. שרצו לבנות כלי- "עיר" לצורך הרע ('עיר' – ר.ע / ע.ר – זה לעומת זה. מי שהוא 'ישן' בתרדמת העוה"ז, הוא ההיפך מ'ער'; והיפך הערות היא 'רע', מצב של כיסוי, של הסתר) מתוך 'אנא אמלוך', במטרה לספח את כל האור אליהם, ומתוך זה לגדול (לשון מגדל).

וניתן לראות את ההבדל בין עליה דקדושה לעליה דטומאה, מלשון התורה הק' –

**"וַיִּזְחַלְם וַהֲזָה סִלָּם בְּמִצַּב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מִזֵּיל הַשְּׁמַיִמָה וַהֲזָה מִלְאָקִי אֱלֹהִים עֲלֵיָם
וַיִּרְדֵּיָם בָּו" 27**

ובמגדל בבל כתוב – **"וַיֹּאמְרוּ הִבָּה | וְנִבְנֶה-לָּנוּ עֵיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשְּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ
שֵׁם כָּן-נִסְמָךְ עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ" 28**

כאשר יעקב ישן וחולם, הוא במצב של ניתוק מכבלי העוה"ז, תחפושותיו ודמיונותיו.
וכשהוא במצב האמת, הוא רואה שהסולם שמַצֵּב ארצה (שזה האדם), לעולם לא יוכל
להגיע, כשהוא בגוף (שזה עניין מַצֵּב אֶרְצָה) למצב 'שְׁמַיִם', אלא רק עד שם.

אבל בוני מגדל בבל, כוונתם הייתה להגיע לשְׁמַיִם ממש. לפרוץ למלכות שמים. לפרוץ
את הכתר. את הקמץ (שהקמץ הוא ניקוד ספירת הכתר, ולמדנו שימח שמו וזכרו פרוץ
את הקמץ, והוא סימן הצלב).

יעקב הגיע לכתר לא דרך הקמץ, אלא דרך ה'חולם' – אותיות 'חלום'.

איך קשור החולם שהוא ניקוד ספירת התפארת, לכתר?

שהחולם הוא הניקוד היחיד שנמצא מעל האות, והוא כמו 'כתר' על הראש.

מדוע דווקא החולם נראה כמו כתר?

כי הוא מגיע **מספירת הכתר**. וזאת למרות שהוא ניקוד ספירת התפארת. החולם מגיע
מדעת דכתר.

וזה הקשר בין יעקב אבינו ע"ה למשה רבנו ע"ה. שמשה רבנו הוא דעת דקדושה – דעת
דכתר. ויעקב כאשר הוא חולם, הוא מגיע למקום ה- חולם, מקום דעת דכתר, דעת
דקדושה, כי פנימיות יעקב היא דעת דמשה.

ומה מלמדת אותנו התורה הק' על משה?

**"וְלֹא-יָכֹל מִשָּׁה לָבוֹא אֶל-אַהֲל מוֹעֵד כִּי-יִשָּׁכַן עֲלָיו הָעֶנָן וַיִּכָּבֹד יְהוָה מִלֵּא אֶת-
הַמִּשְׁכָּן" 29**

²⁷ בראשית כח, יב

²⁸ בראשית, יא, ד

²⁹ שמות, מה, לה

לאחר כל מה שעשה משה רבנו להקמת המשכן, החל מקבלת ההוראות ועד לביצוע, ב'רגע האמת', כאשר הכל מוכן והשכינה שורה, דווקא אז לא יכול משה להיכנס לאהל מועד. שוב, משה נדרש לעמוד בחוץ ולא להיכנס.

למה?

אומר הקומרנא הק' זיע"א ב'היכל הברכה', שנכתב בפסוק – **יָכֹל**, בלי ו'. וזאת כי נסתלק ממנו ה-ו' שהיא הארת ז"א, ולכן לא יכל.

ואומר הזה"ק דבר מדהים, שמשם רבנו לא יכל היה להיכנס לאהל מועד בגלל שהשכינה הקדושה מתתקנת ומתקשמת, ומשה שהוא בעלה של השכינה הק', לא יכל היה להיכנס בשעה שהיא מכינה את עצמה.

מה זה אומר שהשכינה מתקשמת?

שהיא מקבלת הארות ענקיות ממקום מאוד גבוה. מדעת עליון.

ובמקום הזה, במצב הזה, אם אין לך כלים, אסור לך להיכנס. מהסיבה הזו אנחנו לא יכולים לספור את היום החמישים לעומר, למרות שכתוב בתורה הק' –

"עַד מִמּוֹצֵי הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ יָמִים וְהִקְרַבְתֶּם מִנּוּחָה וְזֶרֶשׁ לַיהוָה"³⁰

אתה לא יכול לספור את היום החמישים לעומר, כי זה שער ה-נ'. שער החמישים. השער שאותו אתה לא יכול להשיג בדעת. שער שהוא מחוץ להשגת "עין הדעת". מקום שאתה בהגדרה לא מסוגל להגיע אליו. אין לך את הכלים.

ואם אדם חושב שהוא יכול, לא רק להגיע לשמים, אלא להיות בשמים ממש, הוא בדמיון בוני מגדל בבל.

כפי שנכתב בפרשתנו –

"לֹא בְּשָׁמַיִם הוּא לְאָבוֹר מִי יַעֲלֶה-לָּנוּ הַשְּׁמַיִם וְיִקְוֶה לָּנוּ וְיִשְׁמַעְנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂה"³¹

וכותב רש"י – **לא בשמים הוא** – "שאלו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללמדה"

ואדם בגוף לא יכול "לעלות אחריה וללמדה", כי לא ניתן לעלות למקום הזה. לכן התורה לא בשמים, אלא גם בארץ, שאחרת לא היית יכול להשיג אותה. אבל, בוני "מגדל בבל",

³⁰ ויקרא, בג, טז

³¹ דברים, ל, יב

כשהם בונים את המגדל שלהם, "ראשו בשמים". הם ניסו לחצות, בלי כלי, את הגבול המפריד בין שמים לארץ.

מהו הכלי שהם היו צריכים? איזה כלי חסר להם?

ביטול – תהיה כלי. שכן כל עוד תאחו ב'אנא אמלוד', לא תגיע למקום של הודיה, כי אתה מנותק מן האמת.

ולכן מעשה בוני מגדל בבל, הוא היפך חלום יעקב. שכן בחלום יעקב, הסולם (שהוא האדם בו מתקיימות שתי מהויות הפוכות – חומר ורוח, ארץ ושמים, גוף ונשמה) "מוצב ארצה", במצב סביל, מבוטל לגמרי, לא פורץ גבולות דקדושה. מגיע לשמים אבל לא פורץ את הכתר.

ובמקום הזה, "ה' ניצב עליו". **שכאשר אדם בביטול, יש מקום למקום.**

ואם כך, שוב אנחנו חוזרים לשאלה מראשית השיעור, שרק מתחזקת, אם הביטול הוא הכלי, מדוע בוחר משה רבנו ע"ה במילה 'נצבים', כדי לתאר את עמידת בני ישראל בפני הקב"ה ביום הדין? היה יותר מתאים שהיה אומר להם, "אתם מבוטלים היום כולכם".

איך יתכן שאדם יהיה ניצב, עומד זקוף במצב פעיל, מול הקב"ה, ביום הדין, כאשר הוא מלא בחטאים, נפילות ורצון לקבל לעצמו? איפה הביטול? איך אפשר לעמוד בכלל בפני הקב"ה ביום הזה, ומקל וחומר להיות 'נצבים'?

את התשובה אנחנו מקבלים מיעקב אבינו, בפרשת 'תולדות'.

כאשר יעקב מתחפש לעשו, הוא נכנס לאביו ואומר לו – **אֲנִכִּי עֵשָׂו בְּכֹרְךָ**³².

האם יעקב משקר כאן?

לא. הוא עושה וידוי. **יעקב מתוודה על העשו שבו.** הוא עומד עם שְׁעִירֵי עִזִּים על ידיו, מְחַפֵּשׁ ותוהה, 'מה ההבדל ביני לבין אחי? אני עומד כאן מְחַפֵּשׁ, מדומה, מטעה, מתעתע, בוגד, גוזל, וכן הלאה.. אז מה ההבדל? ומהמקום הזה של הוידוי, הוא אומר לאביו – אֲנִכִּי עֵשָׂו בְּכֹרְךָ'.

זה מקום שלא מחפש תירוצים. מקום שלא מחפש את התחפושת, ולא מנסה להסתתר מאחורי – "עת לעשות ליהוה הפרו תורתך".

והמקום הזה של יעקב הנמצא מְחַפֵּשׁ מול אביו, הוא המקום של כולנו.

³² "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-אָבִיו אֲנִכִּי עֵשָׂו בְּכֹרְךָ עָשִׂיתִי בְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי קֹוֹם-נָא שָׁבָה וְאָכְלָה מִצִּידִי בַעֲבוּר תִּבְרָכְכִי נַפְשָׁךְ" (בראשית, כז, יט)

שכולנו עומים תחפושות בעוה"ז. מכסים עצמנו ב'שעירי עזים', וככה אנחנו באים אל אבינו שבשמים. ועם זאת, גם בתוך המצב הירוד הזה, אנחנו יכולים ונדרשים לפתוח את הפה בוידוי ולומר, במבט האמת אל עצמנו – 'אֲנֹכִי עָשָׂו בְּכָרְךָ'.

וברגע הזה, נתן יצחק (שהוא מרכבה לספירת הגבורה, מידת הדין) ליעקב את כל הברכות. וכל זה קרה ביום ראש השנה.

דהיינו, לאחר הוידוי, ביום ראש השנה, קיבל יעקב את כל הברכות.

ומה עם עשו?

אומר יצחק לעשו (שזה גם העשו שבנו, כאמור – 'אֲנֹכִי עָשָׂו בְּכָרְךָ') –

וְעָתָה שְׂאֵנָא כְּלִיךָ תְּלִיךָ וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשְׂדֵּה וְעֹדָה לְיָדָה צִידָה³³

אומרת מידת הדין למקטרג, לך לשדה (מקום המלכות) ותביא לי משם את העוונות של עם ישראל. וזו ברכה גדולה. וברכה – אותיות **ב.ר.כ.ב.ב.ר.** ולכן, אמר יעקב – אֲנֹכִי עָשָׂו בְּכָרְךָ.

שכאשר אתה מביא את העוונות (מהמלכות, מה'שדה') לפני אביך שבשמים, כאשר אתה עושה וידוי, ובפרט ביום הדין, אתה מתברך בכך. ש-'פְּכָר' = כָּךְ אור. אור האמת שמתגלה במעשה הוידוי.

ואומר יצחק ליעקב המחופש לעשו –

"וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים לִי וְאֶכְלָה מִצִּיד בְּנֵי לְמַעַן תִּבְרַכְךָ וְנִשְׁכַּל וַיֵּשְׁכְּ וַיֵּאכַל וַיֵּבֵא לִי וַיֵּשְׁבֵת וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אֲבִי וְשָׂדֶה-נָּא וְשָׂדֶה-לִּי בְנֵי"³⁴

מידת הדין מבקשת מהבן נשיקה?

וזה לא הפעם הראשונה שאנחנו רואים שדווקא מידת הדין, היא הקשורה באהבה שאינה תלויה בדבר, שלמדנו שיצחק הוא המסנגר הגדול על עם ישראל, שאמר 'בני ולא בניך'³⁵ והוא היחיד מבין האבות שכותבת עליו התורה הק' שאהב את אשתו –

³³ בראשית, כז, ג

³⁴ בראשית, כז, כה-כו. יש נוהגים לקרוא את זהר פרשת 'תולדות' בראש השנה, שכן מדבר הזהר בעניין יצחק ששולח את עשו לצוד לו ציד, והוא עניין שליחת המקטרג ביום הדין להביא לה הוכחות לדינים.

³⁵ סימני הפיסוק בקטע זה אינם במקור, הוספו לצורך קלות הקריאה וההבנה – "ואל בר נחמני א"ר יונתן מ"ד (ישעיה סג, טז) כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך. לעתיד לבא יאמר לו הקב"ה לאברהם בניך חטאו לי, אמר לפניו רבש"ע ימחו על קדושת שמך; אמר אימר ליה ליעקב דהוה ליה צער גידול בנים אפשר דבעי רחמי עליהו, אמר ליה בניך חטאו אמר לפניו רבש"ע ימחו על קדושת שמך; אמר לא בסבי טעמא ולא בדדקי עצה אמר לו ליצחק בניך חטאו לי אמר לפניו רבש"ע בני ולא בניך (?) בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע קראת להם (שמות ד, כב) בני בכורי

"וַיִּבְאֶה יִצְחָק הָאֱלֹהִים שְׂרָה אִמּוֹ וַיִּקְחוּ אֶת־רַבְּקָה וַתְּהִי־לָּהּ לְאִשָּׁה וַיֵּלֶכְהָ וַיִּזְנוּם יִצְחָק אֶחָדִים אִמּוֹ"³⁶

אמנם, גם על יעקב נכתב – **"וַיֵּלֶךְ בְּעֵינָיו פְּלִימִים אֶחָדִים בְּאֶהֱבָתוֹ אֶתָּה"**, אלא שההבדל הוא, שבמקרה של יעקב נכתבו הדברים בטרם קיבל את רחל. אבל אצל יצחק נכתבו הדברים לאחר שנשא את רבקה לאשה.

בוא נראה אותך אוהב אותה כל כך, או מתבטא בלשון כזו, כשאתה נמצא כבר בתוך 'הסרט', בתוך האתגרים. שם זה העניין.

ויצחק אוהב לא רק בדין, אלא גם באהבה.

ולכן, למרות שעל פניו היינו מצפים שמידת הדין תיתן סטירה לבן שאמר **"אֶנְכִּי עֹשֶׂה בְּכָרְךָ"**, במקום זאת, היא מבקשת נשיקה מהבן – **"אֵשֶׁה־נָּא וְשָׁקָה־לִּי בָּנִי"**, יחוד נשיקין.

מה באים ללמד אותנו בזה?

שלא תחשוב לרגע ש'מידת הדין' היא האויב שלך, להיפך, היא האוהב שלך.

שהרי מי הוא זה שנותן לאדם את הכח לחטוא?

האם אתה חושב שיש מציאות של חטא שהקב"ה מנותק ממנה? האם אתה חושב שיש מקום שבו הוא לא נמצא?

הטריטוריה של החטא היא לא "אקס טריטוריה", מקום ללא דין, ללא נוכחות אלקית. אין דבר כזה. ככתוב – **"הֲשִׁקָּךְ אֲתָם בְּתוֹךְ טְמֵאָתָם"**³⁷. השכינה איתך בעפר. ולמדנו שהמילה 'חטא' מסתיימת בא' נחה, שה-א', עולם האצילות, אלופו של עולם, שם יחד איתך, בחטא.

ועל כך קוראים המלאכים לקב"ה "מלך עלוב".

עכשיו בני ולא בניך(?) ועוד כמה חטאו כמה שנותיו של אדם שבעים שנה דל עשרין דלא ענשת עליהו פשו להו חמשין דל כ"ה דלילותא פשו להו כ"ה דל תרתי סרי ופלגא דצלווי ומיכל ודבית הכסא פשו להו תרתי סרי ופלגא אם אתה סובל את כולם מוטב ואם לאו פלגא עלי ופלגא עליך ואת"ל כולם עלי הא קריבית נפשי קמך; פתחו ואמרו (כי) אתה אבינו אמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקב"ה ומחוי להו יצחק הקב"ה בעינייהו מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים (ישעיה סג, טז) אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך (בבלי, שבת, פט, ב)

³⁶ בראשית, כד, טז

³⁷ ויקרא, טז, טז

וכותב 'בעל הסולם'³⁸, שהקב"ה מסכים לסבול את זה שהוא "בגבור יצא, כאיש מלחמות, כי מלך נורא הוא, וכדי שיהיה מקום עבודה לנבראים ולהנות מיגיע כפיהם.. והצדיקים רואים ששמו הגדול מתבזה על ידי כך שרודפים אחרי הפרס ואין הקב"ה חשוב אלא השכר חשוב. על זה עונה להם השי"ת: אדרבא, אינו חושב כלום על טובתו, רק הכל לטובתכם, ואתם פתחו לי פתח שלכם שהוא כמחט סידקית, אז אשוב אליכם"³⁹

ועקב אבינו ע"ה, גם כאן (כמו במפגש עם עשו, שם עשה מהלך משולש של- דורון, תפילה ומלחמה) עושה שלושה דברים-

א. נישא אל אבא שלו ומתוודה- 'אֲנִכִּי עֲשׂוֹ בְּכֶדֶד' = **תשובה**

ב. מביא לאביו יין ואוכל = **צדקה**

ג. מנשק את אביו=יחוד נשיקין= **תפילה**.

"ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה"

ולמדנו ש- **תשובה, צדקה תפילה=1437= תורת משה עבדי**.

עם כל זה, בעוד הוא מְחַפֵּשׁ, יעקב מגיע ליצחק לקבל את הברכות; למרות 'שעירי העזים' יש לו את כוח התשובה התפילה והצדקה, כוח התורה הק', פנימיות משה שבו. ולכן אומר יצחק שמחובר לדעת דקדושה של יעקב- 'הַקָּלָה קָוֹל יַעֲקֹב'⁴⁰ זאת למרות ש- 'וְהַיְיָ יְהִי עִשָּׂו'.

שכמו שלמדנו- 'קול'=136= **שם הוי"ה בספירת הדעת במילוי אלפין- אלף הא ואו הא**. ואילו ה' קל' הראשון, שהוא **קל'** בלי ו' (בלי ז"א) הוא בגי' 130 **עח"ב סמא-ל**. שרו של עשׂו. יצחק לא מתבלבל מהתחפושת, מה- 'קל', מעשׂו שְׂבָנוּ, כי הוא מזהה את ה-קול. את הדעת דקדושה שבישראל (שיעקב הוא ישראל). ולכן יצחק, למרות שהוא מידת הדין, הוא המסנר הגדול על עם ישראל.

ואתה יכול לבחור, האם להיות בבחינת "אֲנִכִּי עֲשׂוֹ בְּכֶדֶד", ממקום של שקר, ואז אתה מתרחק מהקדושה, או ממקום של אמת- וידוי, ואז אתה מתברך. אין ציפיה שתהיה מושלם. אתה לא יכול. אבל יש עליך תביעה להיות אמיתי בנוגע למחשבת, דיבור ומעשה שלך, ולתוצאות שנגרמו מהם. לקחת אחריות.

³⁸ ההגשות אינן במקור

³⁹ אוצרות הסולם, פרשת 'נצבים' שפג

⁴⁰ בראשית כז, כב

ואנחנו לא פעם מבלבלים בין 'אחריות' ל'אשמה' ולכן בורחים מאחריות, כדי לא להרגיש את כובד האשמה. בעוד שמדובר בשני דברים שונים.

נניח שהכנסת את הרכב שלך למוסך ודאגת וידאת שיתקנו אותו היטב. שילמת במיטב כספק, והובטח לך כי רכבך מוכן לדרך, לעילא ולעילא. יצאת שמח מהמוסך ועלית על הכביש. לפתע, תקלה ברכב, והוא נתקע באמצע 'נתיבי איילון'. תנועה סואנת מצדדיך. אתה אשם? לא. ובכל זאת, עליך מונחת האחריות להתקשר לגרר ולוודא שהרכב שלך יפונה משם. למה? כי זה הרכב שלך.

גם אם אתה חושב שאתה לא אשם, וגם כשאתה באמת לא אשם, עדיין, האחריות על מה שפוגש אותך – אצלך. וכשאתה אשם – מקל וחומר.

לכן, אין טעם לנסות ולברוח. הכל יחזור ויפגוש אותך שוב, עד שתשוב.

כאשר אדם ניצב בפני הקב"ה, הוא ניצב בפניו עם כל המנעד של סוגי ה"אני" שלו, שיכול ללכת לכיוון של קדושה או טומאה – וזו הבחירה.

בפרשה מתוארות עשר קליפות של ה"אני" –

"אֲתָם וְעַבְדֵּי הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רְאִשֵׁיכֶם שְׂבָטֵיכֶם וְקָנֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל; טַפְכֶם וְשִׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מוֹזְלֶיךָ מִזֹּטָב וְעֲלֶיךָ עַד שֵׂאֵב מִיְּמִינֶךָ:"⁴¹

א. רְאִשֵׁיכֶם – זה ה"אני" שהוא "אנא אמלוך". ה"אני" שלא מתבטל בפני ה'אין'.

ב. שְׂבָטֵיכֶם – שבט הוא מקל. מקל ההנהגה. 'אני' המנהיג, המוביל, מורה הדרך.

ג. וְקָנֵיכֶם – "זקן", "ר"ת "זה קנה חכמה". המקום שבו ה"אני" יקח אותך לנקודה של "אני יודע", "אני חכם", "אני יודע מה אתה רוצה להגיד". וזה מקום מאוד מסוכן. שכן מי ש'יודע', אין לו כלי ללמוד. וכאשר אדם מרוכז ב'ידיעה' שלו, הוא לא מתבונן. והדבר תקף גם בין אדם לעצמו. שאדם 'יודע' מי הוא ומה הוא, ולא מאפשר לעצמו לגלות את עצמו. מצב בו אדם נכנס למסגרת קשיחה של הגדרה עצמית, שאולי מבוססת בכלל על הגדרה חברתית, ובכל זאת הוא משועבד להגדרה הזו. המקום הזקן, שבו "ככה אני מכיר את עצמי", שלא מאפשר שינוי, התחדשות, התפתחות, גילוי.

⁴¹ דברים, בט, ט-י

ד. **שְׁטָרִיכֶם** – ה'אני' שלך שהוא שומר, לשון שְׁטָר. מחלק דו"חות לכולם. על הכביש, בעבודה, בבית. אלו שטרות אתה מחלק? חובה או זכות?

ה. **כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל** – "איש" – לשון חשיבות. שכתב רש"י בפירושו ל'במדבר' יג, ג – "כל אנשים" – "כל אנשים שבמקרא, לשון חשיבות". וזה ה'אני' ה'חשוב' שבך, זה שלא מוכן שלא יספרו אותו. שחייב שישמו לב אליו, שיזכירו אותו. זה החלק בך שרוצה 'לעשות לו שם'.

ו. **טַפְּכֶם** – החלק ב'אני' שלך שמתנהג כמו טף, כמו ילד. רוקע ברגלים, דורש עכשיו, חייב שיעזרו לו. המקום שבו אתה קטן וחלש בעיני עצמך, מה שמגדיל את התובענות שלך מהסביבה, את חוסר האונים, את התלות בתנאים. במקום הזה שאתה זורק את עצמך למיטה עם השמיכה מעל הראש, רק רוצה שיעזבו אותך בשקט, במקום הזה אתה לא מנהיג אלא מונהג. עבד של התנאים.

ז. **אִישָׁהּ** – 'איש' זה 'כלי'. ולכל אחד יש את הנוק' הפרטית שלו. הכלי שהוא אמור לבנות בחיים שלו, על ידי הפיכת ה'אני' ל-'אין', הפיכת הרצון לקבל, לרצון לקבל על מנת להשפיע. וכשיהודי לא עושה את העבודה הנכונה בבירור הרצונות שלו, הוא לא בונה כלי.

ח. **מִצְוָה** – המקום של הפירוד (ש"גר" לשון גרגר, מפורד) המקום שבו "אני לא מכאן", "אני" לא שייך. לא מתאים לי. אני לא לוקח חלק ב.. המקום שבו ה'אני' מבדל את עצמו, מוציא את עצמו מן הכלל. וזה מצב של גרות. של זרות, מצב לא רצוי לאיש ישראל, שתמיד חייב להיות מחובר לכלל ישראל לצורך קיומו ממשי, במסגרת הערבות ההדדית הקיימת בין כל ישראל⁴², ולכן ה'אני' המתוקן הוא 'אני' במסגרתו – "לעולם אל יוציא אדם את עצמו מן הכלל" (ברכות מ"ט, ע"ב).

ט. **וְאִשְׁרֵי יִבְא אֶת־רֵגְלוֹ בְּיַד לְחִטָּה וְנִדְוָה יָדוֹ בְּזֶרֶן לִכְרֹת הָעֵץ וְנִשְׁלַח הַבְּרֹחַל בֶּן־הָעֵץ וּמִצָּא אֶת־רֵגְלוֹ וְכָתָהּ הוּא יָנוּס אֶל־אֹתוֹת הָעֲלִימִים הָאֵלֶּה**

⁴² ביטוי לכך מוצאים אנו בדברי המדרש (ויקרא רבה ד, ו) על הפסוק "האיש אחד יחטא": "תני רבי שמעון בר יוחאי משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה, נטל אחד מהן מקדח והתחיל קודח תחתיו. אמרו לו חבריו: מה אתה יושב ועושה? אמר להם: ומה איכפת לכם, לא תחתני אני קודח? אמרו לו: שהמים עולין ומציפין עלינו את הספינה"; וכן: אימתי נמצאו ישראל ראויים לקבל את התורה? כאשר היחידים חדלו להיות פרטים ונהיו "כלל ישראל". וכך מפורש בפסוק (שמות יט) "ויוחן שם ישראל נגד ההר" – בלשון יחיד, וכפי שפירש רש"י: "כאיש אחד בלב אחד". התורה לא ניתנה לקבוצה גדולה של פרטים, כי אם ליחידה אחת של "כלל ישראל".

וְהָיָה⁴³ – חוטב העצים מוזכר בתורה הק' בחקשר של גרימת מוות בשגגה. ועל אף שהמוות נגרם בשגגה הוא נס אל עיר מקלט.

מדוע מותר לגואל הדם להרוג מישהו שהרג בשוגג?

כי הוא לא התכוון.

דהיינו, פעל ללא התכוונות, ללא מספיק מחשבה, ללא מספיק תשומת לב. ה'אני' שיש פה, זה – 'אני לא התכוונתי'. בשל יתר ריכוז עצמי, לא שמתי לב למה שקורה מסביב ובאופן הזה יצאה שגגה תחת ידי. הייתי חייב להיזהר ולא נזהרתי. בכל אותם מקרים שאנחנו פועלים כמו תחת 'היפנוזה', שמים את עצמנו על 'שניים אוטומטי', במקום הזה, יכולים 'להינתז שבבים' שיפגעו במישהו אחר.

י. **שְׁאֵב מִיְמֵיהָ – וְשָׁאֲבוּהֶם מִיָּם בְּשִׁטְוֹן מִמֵּלֵאָה⁴⁴**, וכותב רש"י – **"ממעייני הישועה"** – "ירחיב לבם על ידי ישועה הבאה להם ויתגלו להם רזי התורה שנשתכחו בבבל על ידי הצרות". שכידוע, 'אין מים אלא תורה'⁴⁵.

והמים כמו התורה הק' הם אמת, שחיצוניותם ופנימיותם שווים, שאותיות המילוי של 'מים' הן 'מים' = **מם יוד מם = מ-וד(י)-ם**.

אבל כאשר אדם נמצא בשקר ה'אני' שלו, הוא לא שואב ממקור השפע העליון, 'מעושר מתנות ידיך' (ר"ת מים), ולא נמצא במקום של 'מלא ידינו מברכותיך' (ר"ת מים), אלא שואב 'מעצמו'. כאשר האדם שם במרכז הקיום שלו את האדם (שזו תפיסת ה'הומניזם'), הוא הופך להיות המקור של עצמו. במקום לשאוב מ'מעייני הישועה', הוא שואב ממקור מצומצם ומתכלה.

וביום ראש השנה, אתה צריך להציף את כל המקומות האלו ב'אני' שלך, כי בכל מקרה, ביום הדין, יבדקו את הקומה כולה. וכל העשר קליפות האלה של ה'אני', הם קומה שלמה.

ולכן, תנסה בהכנת עצמך ליום הדין, להאיר בעצמך, באומץ ובכנות, את ה'עיר והמגדל' שבך, שהלכו לכיוונים הלא נכונים, תסתכל על ה– **"נַעֲשֶׂה-לָנוּ שֵׁם"** שבך, תתוודה על כל מה שכלול ב– **"אֲנֹכִי עֹשֶׂה בְּכָדִי"**.

⁴³ דברים, יט, ה

⁴⁴ ישעיהו יב, ג

⁴⁵ בבא קמא פב ע"א

והודש אלול זה החודש לעשות את העבודה, להתכונן. לחשוב איך אני אעמוד בפני הקב"ה? איך אני יוצא מהמקום הזה? מה יהיה איתי?

ואומר משה רבנו, לבני ישראל, שביום הדין הם צריכים לעמוד 'נצבים'. ושוב חוזרת השאלה, יש את כל הקליפות האלה על ה'אני' שלי, איך אעמוד ניצב?

והתשובה היא – כמו יוסף הצדיק.

כאשר יוסף מספר על החלום לאחיו, הוא אומר להם –

"וְהָיָה אֲנִי וְאֶחָיו מֵאֲלֵמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׁמַיִם וְהָיָה קָמָה אֶלְמֹתִי וְאִם-נֶאֱכָלָה וְהָיָה תִּסְבִּינָהּ אֶלְמֹתֵיכֶם וְהִשְׁתַּחֲוִייןָ לְאֶלְמֹתֵי" ⁴⁶

מה זה "קמה אלומתי"?

כותב ה"בני יששכר" זיע"א, באגרא דכלה' נז, ב, על הפסוק בספר 'בראשית' –

"וַיִּגְרַשׁ אֶת-הָאָדָם וַיְשַׁכֵּן מִקְדָּם לְגֵן-עֵדֶן אֶת-הַכְּרִבִּים וְאֵת לֵהטָ הַחוּרִב הַבֹּתֶה-הַפֹּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת-הָרֶרֶךְ עַל הַחוּרִים" ⁴⁷

שבאשר נכתב "מקדם לגן עדן", זה רמז לאותיות הקודמות לאותיות "גן עדן" והן –

ג – ב

ן – מ

ע – ס

ד – ג

ן – מ

"במסגם" = 145 = קמה.

ומסביר כי השם "במסגם" הוא השם המצליח למלוכה.

כאשר דוד כורת כנף שאול, אומר לו שאול – וְעַתָּה הִנֵּה יְדִיעָתִי כִּי מִלֶּךְ תִּמְלֹךְ וְקָמָה בְּיָדְךָ מִמְּלֶכֶת יִשְׂרָאֵל ⁴⁸

והוא השם ה- 16 בשמות ע"ב, "הקם".

⁴⁶ בראשית, לז, ז

⁴⁷ בראשית, ג, כד

⁴⁸ שמואל א, כד, כ

ולכן אמר יוסף הצדיק ע"ה, **וְהָיָה קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם-נִצְלָהּ**

ומוסבר בספר 'מבוא לחכמת הקבלה' חלק א, ז, יא, כי שם קמה בנוי מהאותיות "קמ" ומהאות-"ח". קמ-ח.

קמ=140=חכמה+בינה⁴⁹=פלל (שורש התפילה) = **עלם** (השם הרביעי משמות ע"ב, שהוא שם הזיכרון)

שכן כולנו בתרדמה, מאז הפיל הקב"ה על האדה"ר תרדמה, ולא נכתב בשום מקום בתורה הק' כי העיר אותו לאחר מכן⁵⁰. וכולנו צריכים להקיץ מהתרדמה, **לקום**.

ש- 'תרד-מה', הינה ירידת המהות, ירידת שם מ"ה⁵¹, שצריך להקים.

איך?

במאבק על יקיצה מתמדת מתוך ידיעת התרדמה בה אתה שרוי.

והמקום שאתה '**קם**' בו, הוא מקום שבו אתה מתחבר ל'**חכמה ובינה**', הוא מקום של תפילה-**פלל**, הוא מקום של סילוק הה**עלם** וחיבור לזיכרון. וכל זה בא בע**מל גדול**. עמל להכניס את ה"קם" ל- ה' התתאה, למלכות.

וזו המילה "**קמה**"- '**קם**' שנכנס למלכות. **חכמה ובינה** שנכנסים למלכות. תפילה שנכנסת למלכות. **זיכרון** שנכנס למלכות ומסלק את ההיעלם.

ואומר ספר 'מבוא לחכמה הקבלה', כי המילה "**קום**" היא השם הקדוש של מלכות הויה. מלכות שמים. ואומר הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה-

"קום וְהִתְעַלֶּה בָּאָרֶץ לְאֶרְסָהּ וּלְרִזְזָהּ כִּי לָהּ אֶתְנָה"⁵²

הדרך לכבוש את הארץ, את הארציות, את החומר, את הרצונות הלא מבוררים, היא קודם כל "**קום**"- החיבור למלכות הויה. ככתוב ב'פתח אליהו'-

"**קום** רבי שמעון ויתחדשון מלין על ידך, דהא רשותא אית לך לגלאה רזין טמירין על ידך מה דלא אתיהב רשו לגלאה לשום בר נש עד כעין".

כאשר כתוב "קום" ר' שמעון, זה כי מלכות הויה נותנת לו את ההוראה 'קום'.

⁴⁹ ולמדנו שכן גי' "עמל" שזה עמל היהודי בעולמו

⁵⁰ "וַיִּפְלֵי ה' הָיָה אֱלֹהִים תִּרְדְּמָה עַל-הָאָדָם וַיִּשָּׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלָעָתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה" (בראשית, ב, כא)

⁵¹ שם מ"ה- שם הויה בעולם היצירה- יוד הא ואו הא

⁵² בראשית, יג, יז

"קום" הוא היסוד הזכרי המשפיע ו-"קמה" הנקבי. המקבל, הכלי.

"קום" ו-"קמה" הם חכמה ובינה. ש-חכמה=אבא=קם' ו-בינה=אמא=קמה'.

וכשאומר יוסף הצדיק 'קמה' אלומתי וגם 'ניצבתי', הוא מתייחס לחלק של מלכות הארץ בלבד, החלק שהוא כלי שצריך לעשות את העבודה. החלק המודע לכך שיש 'קום', שיש מלכות שמים, ממנה הכל מגיע, ושרק בחיבור למלכות השמים, קמה הארץ.

קום = 146

קמה = 145

= 291 = ארץ

"לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָתָהּ תִּכְלֹל וַיִּשְׁכְּבִי בָהּ" 53

הארץ נצבת בזכות דבר אחד בלבד, החיבור למלכות הויה. וזו "הארץ ומלואה". שלמות האדם. מילואו. ש-אדם במילוי = אלף דלת מם = הכתר. ככה מגיעים ל'כתר', לא על ידי שפורצים אותו בכוח של 'אנא אמלוד', אלא בכך שאדם מבין שכל מה שהוא, זה מהכתר. ושחוא יכול להגיע לשם על ידי החולם (אותיות מ.ח.ל) - קול יעקב- וידוי-ביטול, 'קום' שנכנס ל'קמה', ולא חו"ה, כמו שעשה ימח שמו וזכרו, על ידי פריצה לקמן.

ליוסף הצדיק יש מלכתחילה את נקודת יעקב, נקודת החולם, שהוא יודע ומבין למן ההתחלה שכל מה שהוא מקבל בארץ, מגיע מהשמים, מהקב"ה. והחיבור יעקב-יוסף, הוא חיבור פנימי, שכוונו לחסל את כוחות ה"א-

"א"ר לוי משל לנפח שהיה פתוח באמצע פלטיא ופתח בנו זהבי פתוח כנגדו וראה חבילות חבילות של קוצים ונכנסו למדינה אמר אנה יכנסו כל החבילות הללו והיה שם פקח אחד א"ל מאלו אתה מתיירא גץ אחד יוצא משלך וגץ אחד משל בנך ואתה שורפן; כך כיון שראה אבינו יעקב עשו ואלופיו נתיירא א"ל הקב"ה מאלו אתה מתיירא גץ אחד משלך וגץ אחד משל בנך ואתם שורפים אותם כולם" (עובדיה א, יח) "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה [ובית עשו לקש]".

"וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב" - כך אמרו חכמים "אלה תולדות יעקב יוסף" התולדות הללו לא באו אלא בזכותו של יוסף ובשבילו. כלום הלך יעקב אצל לבן אלא בשביל רחל התולדות הללו היו ממתינות עד שנולד יוסף (בראשית ל, כה) "ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף" כיון שנולד שטנו של אותו רשע מי מורידן למצרים? יוסף, מי מכלכלן? יוסף, הים לא נקרע אלא בזכותו של יוסף ה"ה"ד (תהלים עז, טז)

"ראוך מים אלהים ראוך מים יחילו נתן תהום קולו גאלת בזרוע עמך בני יעקב ויוסף "א"ר יודן
ב"ר שמעון אף הירדן לא נקרע אלא בזכותו של יוסף"

(בראשית רבה, פד, ה)

והיתה ליוסף הצדיק חברה בעוצמתו, באחריותו, בתפקיד שלו בארץ, אבל לא ממקום של 'אנא אמלוד' אלא ממקום של 'חולם', של 'חלום', בדיוק כמו יעקב אביו. ולכן אין לו עניין של גאווה בכל מה שקשור לקיומו הארצי, שכן בלאו הכי, זה לא ממנו ולא שלו. ומהמקום הזה, אין לו בעיה להיות 'ניצב' ארצה. לעמוד בתוקף על תפקידו. כי הוא מבין שהוא מסוגל להיות ניצב בזכות דבר אחד, חיבור למלכות ה'. ובמקום הזה הוא מבוטל. ניצב מבוטל.

בתוך אחדות הניגודים הזו, 'עץ חיים', נמצאת 'דרך המלך', בין פעיל-לסביל; בין לעשות את המעשה שלך בארץ לבין ביטול; בין השפעה לכלי.

וכשזה קורה מגיעה הישועה – "מלאך הארץ דעה את־יהוה".

ואומר בעל 'מגלה עמוקות', על הפסוק בישעיהו –

"לֹא־יָרְעוּ וְלֹא־יִשְׁחַדּוּ בְּכָל־הָרָקָדְשִׁי כִּי־מַלְאֲכָה הָאָרֶץ דָּעָה אֶת־יְהוָה כַּמִּים לָיִם
מִכְסִּים"⁵⁴

שזה זמן בוא הגואל, זמן ידיעת הארץ את הויה.

ומלמד הצדיק ש – "גואל" במילוי עה"ב = 291=ארץ

גימל

ויו

אלף

למד

= עה"ב = 291 = ארץ = קום + קמה

שהגואל, גואל את הארץ מניתוקה מהשמים; ממלא את הארץ, בכך שהוא מחבר את אותה לממלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

⁵⁴ ישעיהו, יא, ט

והמקום של כל יהודי עד בוא הגאולה, זה לחבר את הארץ הפרטית שלו, את הרצונות שלו, את הארציות שלו במקום שבו היא מתקיימת – לקב"ה.

בין אם אתה 'ראש' ובין אם אתה 'זקן' בין אם אתה 'איש ישראל' ובין אם 'חוטב עצים' – זה לא משנה. כי כך או כך, כאן או שם, בהגדרה כזו או בהגדרה אחרת – אתה תמיד אור הויה. וכשתיזכר בזה, תבין שזה בכלל לא היה משנה מה היה הסיפור החיצוני – נסיבותי שלך. תבין שכל מה שהיה חשוב בכל הדרך שהלכת בה, היה 'יראת השמים' שלך, 'ראית השמים' שלך, במקום שבו היית.

בכל מקום שבו אתה נמצא אתה יכול לברך – שברכה לשון חיבור. לחבר שמים וארץ, במחשבה, בדיבור ובמעשה.

יוסף הצדיק, שהוא מרכבה לספירת היסוד, הוא מאגר השפע, שידוע שהוא רק כלי, ולכן הוא יכול להשפיע למלכות בצורה נכונה, בלי גאווה. לא ממקום של 'אנא אמלוד', אלא ממקום של 'לית לה מגרמה כלום'.

וכשהוא במקום הזה, או אז הוא יכול להיות ה'משביר לכל ארץ מצרים' ושם, בתוך עֲרוֹת הָאָרֶץ, כשהוא שליט ללא מצרים במצרים – "אֵתָהּ תִּהְיֶיהָ עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשְׁקָ כָּל־עַמִּי רַק הַפֶּסַח אֲנִי לֹא מִמֶּךָ" ⁵⁵ – להיות צדיק.

ויוסף הצדיק החזיק במקום הזה כל חייו, לא משנה כמה גבוה הוא הגיע או מאיזו בירא עמיקתא הוא טיפס, הוא ידע שלא הוא טיפס. הוא ידע ש'לית לה מגרמה כלום'.

וזה המקום המאוחד של "קום" ו"קמה" – להצליח להיות את "קום" – המקום הזכרי, המשפיע, הפעיל, זה שפועל במציאות והופך עולמות בעזות דקדושה; ובמקביל לו את "קמה" – אני רק כלי. אני רק צינור. זה בכלל לא אני. מי זה "אני"? זה הכל מגיע מה – "אין".

בכל אחד מהם לבד יש חוסר איזון וסכנה, ה – "קום" יכול לקחת אותך בקלות ל'אנא אמלוד', 'אני עשיתי ובניתי ופעלתי והקמתי ומינכ'לתי ופיקדתי וכו'..; וה'קמה' יכולה לשק אתך, מתוך אפסות שהיא עונה פסולה, ששורשה אף הוא 'אנא אמלוד'.

אבל היחוד ביניהם, שהוא 'ניצב דקדושה', מאפשר את הדרך הנכונה לנהגת הארץ ולחיבורה לשמים.

"אַתֶּם זְבָבִים הַיּוֹם פְּלִלְכֶם"

כל=יסוד (יוסף הצדיק)

פְּלִלְכֶם = 110 = יוד הא ואו הא (שם מ"ה, הוא ז"א) + אדנ"י (הנוקבא)

במקום שבו אתה 'ניצב', שבו אתה גם ב'קום' וגם ב'קמה', במקום הזה, אתה מתכלל. ובמקום המתכלל יש את "כל" השפע שבא מן היסוד. מיוסף הצדיק שחי את האיוון הדק והעדין הזה. "כל" של "קול" יעקב שאומר מתוך דעת דקדושה **יְשׁוּ-כָל-כָּכֵל⁵⁶**.

ואת זה הוא אומר **לְעֵשָׂן שָׁבוּ**, שהרי עֵשָׂן היה אחיו התאום. הוא אומר את זה לְעֵשָׂן שרוצה תמיד עוד ועוד, כי שום דבר אף פעם לא מספיק כדי למלא את החיסרון. לְעֵשָׂן שבא אליו עם התחרותיות והדורסנות, עם האלימות והמדידה היחסית-שיפוטית, עם התפיסה הכמותית של העוה"ז, "עלמא דפירודא" – **יְשׁוּ-כָל-רַבִּי⁵⁷**.

ויעקב עם ה- **יְשׁוּ-כָל-כָּכֵל** שלו, מצליח להכניס את כל האור לתוך הכלי. כי הכלי הכי חזק וגדול הוא לדעת שתמיד יש לך את הכל ושהכל בא ממנו, ממש.

וכשמגיעים למקום הזה, מגיעים למקום של- "**כִּפְּלֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם**"

יהו-ה + אלהי-ם = יבק=112

כי כל המסע של יעקב-ישראל בארץ, הוא מסע של 'יבק' –

"וַיָּבֹקֶם | בְּכָל-לֵלָה הוּא וַיִּקְחוּ אֶת-עֲשֵׂתִי וְעֵשָׂיו וְאֶת-עֲשֵׂתִי שְׁפוּחֹתָיו וְאֶת-אֹזְנֵי עֲשֵׂר וְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֵּק⁵⁸

אתה תגיע כל הזמן למקום שבו אתה תיאלץ להאבק בשרו של עֵשָׂו. והכח שניתן לך על ידי הבורא כדי להצליח במאבק הזה, הוא כוח של 'יחוד ברכה קדושה'. כוח של ביטול מוחלט.

בכוח הביטול, כל הקומה של ה"אני" שלך, יכולה לעמוד ניצבת עם כוח אדיר, שיחפוך את כל הקליפות של ה"אני" לקדושה של ה- "אין".

איך?

כשתדע באמת, תבין ותזכור שכלום לא ממך וכלום לא שלך. אז תגיע למקום שתוכל להיות 'ניצב דקדושה'. ניצב שיודע שהוא נשלח לכאן לעשות עבודה של קדושה, שאם מישהו אחר היה יכול לעשות אותה, לא היה הוא נברא.

וכשאתה נכנס לתוך עבודה של קדושה, תבוא ניצב. כי תצטרך את כל הכוחות של 'עזות דקדושה' שיש לך, כדי לעשות את העבודה הזו בימים של מרס בוא גואל. כאשר הארץ

" קַח-נָא אֶת-בְּרִכְתִּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ כִּי-חֲנַנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׁלִי-כָל וַיִּפְצַר-בִּי וַיִּקָּח" (בראשית, לג, יא)⁵⁶

⁵⁷ "וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יִשְׁלֵי רַב אֲחִי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר-לָךְ" (בראשית, לג, ט)

⁵⁸ בראשית, לב, כג

עדיין אינה מלאה דעה את ה', ועומק ההסתר הוא כה גדול, שאנשים מעם ישראל, נלחמים כנגד תלמידי חכמים והתורה הקדושה.

וביום מותו, כשהוא הולך למלכות שמים ומשאיר אותנו כאן בהיעלם, אומר לנו משה רבנו ע"ה להיות נצבים. ולמדנו כי ביום פטירתו מהעוה"ז, נכנסה דעת דקדושה של משה רבנו לדעת של כל איש ישראל. זה הכח הנצחי שהוא נתן לנו להיות 'נצבים'.

ואומר לנו משה שכך אנחנו צריכים לבוא ביום הדין – **נצבים בביטול מוחלט**. ואת זה אומר לנו מי שכתב עליו הקב"ה, בוחן כליות ולב – **"וְהָאִישׁ מִשְׁלָה עָלָיו מֵאֵד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עָלֶי-פָנָי הָאֵדִמָּה"**⁵⁹, ויחד עם זאת, הוא ניצב מול הכוח הכי גדול שהיה בתקופתו, הוציא את עמו משעבוד והביא אותם עד לארץ ישראל, תוך שהוא נלחם במלחמות ומנצח.

הכוח הזה של עשיה אדירה מתוך **ביטול מוחלט**, ננטע עם מותו בכל אחד מאיתנו.

"וַיִּקְרָא אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּדְבָר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר"⁶⁰

"אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם" = 694

וַיִּקְרָא אֶל-מֹשֶׁה = עה"כ 694 (עה"כ זו הא' זעירא של ויקרא)

בסוף פרשת "פקודי", הסוגרת את ספר 'שמות', למדנו – **"וְלֹא-יָכֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל-אֵהָל מוֹעֵד כִּי-שָׁכַן עָלָיו הָעֶנָן וַיְכַבֹּד יְהוָה מִלֵּא אֶת-הַמִּשְׁכָּן"**.

ולמדנו שכתוב יָכֹל בלי ו', להראות שנסתלקה ממנו הארת ז"א, שהוא 'הסולם המצב ארצה'. במקום הזה משה מבוטל. והביטול הזה הוא תנאי הכניסה אל הקודש. תנאי הכניסה אל "ויקרא אל משה". וזו מהות ה-נִצָּב.

שיכול אדם להיות 'נִצָּב דקדושה', רק בשל כך שהתבטל קודם לכן.

הסולם המִצָּב ארצה, אמור להיות נִצָּב ולא מִצָּב. אבל בשביל שיהיה נִצָּב, הוא צריך קודם כל להיות מִצָּב להתבטל. ולאחר מכן, כאשר יעמוד שוב, יוכל להיות נִצָּב מתוך ביטול, ולא נִצָּב מתוך 'כוחי ועוצם ידי'.

אנחנו מבינים מהזה"ק שכאשר השכינה מסתלקת אין קשר בין הבעל לאישה.

⁵⁹ במדבר, יב, ג

⁶⁰ ויקרא, א, א

נקודת קישוט השכינה היא על ידי זה שז"א מבטל את עצמו. כשהסולם לא נצב ארצה, אלא הוא מִצָּב ארצה. ואז השכינה יכולה להתקשט. רק כשיש ביטול 'אנא אמלוד' של ז"א, השכינה יכולה להגיע למדרגות הכי גבוהות שלה עד ל-נ' שערי בינה.

והדבר הנפלא מאוד הוא שאנחנו לומדים שהג' של- "אתם נצבים היום" היא בדיוק 'ויקרא אל משה'. משה בגלל שהקטין את עצמו (הא' של 'ויקרא' היא א' זעירא), דהיינו היה מִצָּב, יכול היה להגיע למצב של נִצָּב, ואז יכול היה להיכנס אל הקודש. לבוא בברית ה'. דרך הג' הוּזו אנחנו רואים סגירת מעגל וקשר פנימי בין סוף פרשת 'פקודי' המסיימת את ספר 'שמות', לתחילת פרשת 'ויקרא' הבאה אחריה.

משה מלמד אותנו את הכוח שלו, שעבר אלינו וקיים בכל אחד מאיתנו כיכולת צְפוּנָה. הקב"ה קורא אליך כשאתה א' זעירא. וכשהוא קורא אליך, בכל יום ובפרט ביום הדין, אתה צריך לעמוד שם בצורה של נצב דקדושה. אין לך מה לנסות לנוס, כי אין איך לברוח ואין לאן לברוח. ככתוב בתהלים- "אֲנִי אֶלֶף מְרוֹזֶז וְאֲנִי מִפְּנֵיךְ אֶבְרוֹז"⁶¹

אנה אלך / ר' ישראל נג' ארה

אֲנִי אֶלֶף מְרוֹזֶז וְאֲנִי מִפְּנֵיךְ אֶבְרוֹז
אֶבְרוֹז מִפְּנֵיךְ אֶלֶף וּבְצֵל יְדֶךָ אֶגִּיל אֶפְרַח

יְהִי כְבוֹדְךָ עוֹלָם מְלֹא אֱתָה הָאֵל עוֹשֶׂה פֶלֶא
אִם לְשָׁמַיִם אֶעֱלֶה שֵׁם אֱמִצָּא אוֹרְךָ יִזְרַח

שָׁחַק לֹא יִכְלָלְךָ וְאֶרֶץ לֹא תִכִּילְךָ
מִי יִמְלֹל רֶב גְּדֻלָּתְךָ לוֹ כִּי פִי כִּי פִי בְּקוֹל יִצְרַח

רְקִיעֵי רוֹם הֵם כְּסֹאֲךָ וְאֶרֶץ הַדּוֹם רִגְלְךָ
גְּדוֹל שְׁמֶךָ וְאִין לֹךְ צִפּוֹן וְיָם מַעֲרָב מִזְרַח

אֶסֶק שָׁמַיִם שֵׁם אוֹרְךָ אֲצִיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחַד
אֲחִירִית יָם גַּם שֵׁם יְדֶךָ תִּקְחֵנִי בְּלִי טוֹרַח

לִכֵּן אִין לִי מְנוּס בְּלִתְךָ וּבְחִמְלִתְךָ אֲבוֹא בֵּיתְךָ
וְאֶקַּח מִגֵּן תּוֹרְתְךָ תּוֹרְנִי דְרָךְ נְאוֹרַח

⁶¹ תהלים, קלט, ז

וביום הדין – תתייצב נָצַב. **אין מנוס**. למרות הבושה הגדולה, עם כל החטאים של אָנְכִי עֲשֹׂו בְּכָרְךָ" ומכאן מה? מכאן זה שלא משנה מה קרה וקורה לך בתהפוכות החיים, אתה מחזיק בדעת שלך את החיבור לאמת. שאתה יודע וזוכר שהארץ לא עומדת לבדה, היא מקבלת מהשמים. כל מה שקורה לך – משמים. אי אפשר לנתק. וכשאתה מנסה לנתק, מנסה לברוח, אתה במצב הכי גרוע – גם עשית את הדבר הלא נכון, וגם לא התייצבת לקחת עליו אחריות. פָּנַע וּבָרַח.

והניסיון האנושי הזה לברוח, להיעלם, להתחבא, הוא תגובה אוטומטית של מערכת ההפעלה שלנו, ברירת המחדל, החל מהאדם הראשון –

"וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מְתַהַלֵּךְ בַּגֵּן לְרִוּוֹ הַיּוֹם וַיִּתְּנוּ בָּאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּהוֹרֶף עֵץ הַגֵּן" 62

אבל אז..

"וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר לָךְ אֵיכָה" 63

מגיעה הקריאה.

והיא תמיד מגיעה.

הקריאה "אֵיכָה?" מגיעה אליך בכל יום ויום, ולא רק ביום הדין. קריאת הקב"ה שקורא לך לברר איפה אתה עכשיו? כמה זמן עוד תשחק 'מחבואים'? אולי תעבור ל'תופסת'?

"שֶׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל, "בכל יום בת קול יוצאת ומכרזת שובו בנים שובבים".

וכותב 'מקור מים חיים' על בעל שם טוב בחוקתי ט"ו –

"ובס' כתבי קודש די"ח ע"ג וז"ל, בת קול זה שאמרו חכמינו ז"ל בכל יום בת קול יוצאת ומכרזת שובו בנים שובבים, היכן הוא הבת קול ומי שומע זה, ואמר האלקי רבינו בעל שם נ"ע, זה הבת קול הוא מה שהבורא ברוך הוא מעורר לאדם שיעשה תשובה, שפתאום יבא ההתעוררות לאדם שיעשה תשובה..

ובתוי"פ קדושים.. אמרו רבותינו ז"ל (בפתיחתא דאיכה רבתי בפתיחה תנו כבוד ע"ש ובזוהר הקדוש נשא דקכ"ו ע"א) בכל יום יוצא בת קול ומכריז שובו וכו', והקשה מורי ממה נפשך, מאחר שלא נמצא שום אדם שישמע הבת קול איך מכריז, אם כן למה לך כלל הבת קול, ועל כרחך צריכים לומר שבאמת נשמע לאיזה אדם, ומי הוא זה שיאמר ששמע קול אלהים בת קול שמכריז, דודאי לא נמצא כזה, והדרא קושיא בת קול למה לי, וביאר כי מלכותא דרקייע, ומבואר בש"ס מאן דלא ידע לחוי במחוג קמי מלכא וכו', והענין כי נימוס המלכות למעט בדיבור, רק להבין הענין ברמז, וכן היא למעלה (תהילים י"ט:ד) אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם, ואם כן הכרוז הוא במחשבה, ברמז, והן הרהורי תשובה שבאין לאדם בכל יום מצד הכרוז, והמשכיל יבין להתבודד ולשפוך שיחו לפניו יתברך שמו לשוב עדין, והחרש שאינו שומע להבין, פונה לפקח עצבות לבו בדברים המשכרים וכו' עכ"ל.

⁶² בראשית, ג, ח

⁶³ בראשית, ג, ט

ובר"פ ויקרא דע"ט ע"ד וז"ל, כי למעלה אין אומר ואין דברים רק עולם המחשבה, אם כן מה שמגיע לאדם הרהורי תשובה הוא מן הכרוז..

ובס' נוצר חסד פ"ה אות י"ב הביא וז"ל, כמו שביאר מרן אלקי הריב"ש.. ותיירץ שהנפש שומע בודאי בכל אדם, ומתעורר, אף רשע גמור מתעורר נפשו, ולכן אין לך רשע שאין לו הרהורי תשובה בכל יום, והצדיק נותן לב לקיים שמועתו, והרשע מאבד אותו הרהור טוב מלבו.. שמאבד אותו ולוקח אותו לדברים פחותים ושפלים, והצדיק נתעורר ממוטבע למושכל אלוהי וכיוצא בזה ישמע חכם ויוסיף לקח, עכ"ל.

ובס' מגן אבות חלק ה' דכ"ח יש בענין זה אריכות גדול, וסיים שם שבנשמה לנשמה נשמע הבת קול, וזה פועל הרהורי תשובה גדולה גם בהנשמה שמלוכש בגוף אף על פי שהיא בעצמה אינה שומעת הבת קול, וזהו ענין הרהורי תשובה שנופל לאדם בפתע פתאום.."

תקשיב לקריאה.

אל תברח.

תהיה נָצֵב. אתה לא נָצֵב שם לבר. "אתם נצבים היום כולכם".

אמרו חז"ל (תנחומא, נצבים, א): "אין ישראל נגאלים עד שיחיו כולכם באגודה אחת.. כי הכלל ישראל המא גוף אחד ממש, שכל אבר ואבר יש לו תפקיד המיוחד לאותו האבר"

כל אחד מאיתנו כשהוא בתוך כלל ישראל, הוא נָצֵב דקדושה לקיום חברית בין הקב"ה לעם ישראל.

"לְעִבְרָךְ בְּבִרְיִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאַלְהֵינוּ אֱשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּכְרִית לְמַךְ הַיּוֹם"⁶⁴

ה'יום' – בְּרִית פְּרוֹתָה, ביום הדין ובכל יום ויום.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן

⁶⁴ דברים, בט, יא